

Круковська Анатасія Михалівна:
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань

науковий керівник:

Миронюк Роман Вікторович
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ТА ОСОБЛИВОСТІ ОПИТУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ.

На сьогоднішній день найважливішим та основним завданням держави є забезпечення безпеки суспільства як взагалі, так і кожної людини окремо. Через різноманітні економічні та соціальні зміни та нестабільну політичну ситуацію в Україні зростає кількість вчинюваних правопорушень, навіть із участю неповнолітніх осіб. Постає питання про застосування профілактичних, а саме превентивних поліцейських заходів для попередження та недопущення вчинення таких правопорушень.

Одним із превентивних поліцейських заходів зазначених в статті 31 Закону України «Про Національну поліцію» є опитування особи, а в нашому випадку – неповнолітньої особи. Така процедура має певні особливості. Для початку визначимо що ж таке «опитування неповнолітнього». Отже, опитування – це безпосереднє спілкування уповноваженої посадової особи з неповнолітньою особою з метою отримання певної інформації про вчинення чи інші обставини правопорушення [2, с. 25]. Також необхідно зазначити, що згідно зі статтею 13 КпАП неповнолітньою вважається малолітня особа (до 14 років) та особа у віці від 14 до 18 років.

Звертаючись до чинного законодавства, враховуємо те, що поліцейський може опитати особу, якщо існують підстави вважати, що ця особа володіє певною інформацією і тільки за її добровільною згодою [1]. Під час проведення опитування неповнолітньої особи лише його згоди не достатньо. Здійснення такого заходу можливе лише за умови присутності хоча б одного з батьків, опікунів, законного представника чи педагога.

Ще одна особливість аналізованого заходу полягає в складності проведення самого опитування. Під час здійснення превентивного заходу потрібно враховувати всі дані, що можуть характеризувати неповнолітнього, його вік, особливості його характеру та темпераменту, індивідуальні звички. Важливо звертати увагу на поведінку особи під час проведення опитування, вміти правильно оцінювати достовірність наданої ним інформації.

Обов'язково поліцейський зобов'язаний роз'яснити підстави та мету проведення превентивного заходу, зміст ст. 63 Конституції України, ч. 2 ст. 33 Закону України «Про Національну поліцію», відповідно до яких особа може не надавати інформацію.

Проведення опитування можна поділити на такі етапи:

- підготовка до опитування – відповіді на загальні питання, (наприклад: « Що відомо про тему та мету опитування?»);
- установа контакту та довірливих відносин із дитиною (наприклад, шляхом використання компліментів);
- проводити опитування у формі вільної доповіді;
- надання можливості відтворити ситуацію.

У налагодженні контакту з дитиною поліцейському може допомогти педагог. Також почати діалог можна з виявлення зацікавленості у дитини до інших тем, не пов'язаних із опитуванням.

Для малолітніх дітей під час встановлення контакту потрібно присісти на рівень їх зросту, дивитися в очі, показати, що поліція на його боці, хоче допомогти, ставитися як до дорослого, тощо. [2, с. 28]

Також результат опитування може залежати від місця його проведення й інколи краще проводити цей захід на території перебування особи – це може підсвідомо надавати впевненості дитині.

Враховуючи швидкий розвиток сучасних технологій та Інтернету, це надає можливість ознайомитись із акаунтом особи в соціальних мережах перед початком опитування. Це може значно допомогти у налагодженні контакту.

Наостанок, важливо пам'ятати про те, що опитування неповнолітнього має певні обмеження в часі. А саме: заборонено проводити опитування без перерви понад одну годину, а загалом – понад дві години на день. [1]

Отже, підсумувавши вищенаведене, можна наголосити, що для успішного проведення опитування неповнолітньої особи поліцейський повинен володіти такими навичками як: уміння привертати увагу та уміння вислуховувати, майстерність говорити та вирішувати несподівано виникаючі конфліктні ситуації та безперешкодно долати бар'єри спілкування.

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015, №580-VIII, поточна редакція 08.08.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/ed20180831#Text> (дата звернення 26.10.2021)

2. Д.В. Голобородько, І.С. Кравченко «Особливості оформлення матеріалів у справах про адміністративні правопорушення за участю неповнолітньої особи» Методичні рекомендації, Дніпро. 2018 р. 40 с. (дата звернення 26.10.2021)